X kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

KOMISJI ŁĄCZNOŚCI Z POLAKAMI ZA GRANICĄ (NR 6)

z dnia 22 lutego 2024 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Łączności z Polakami za Granicą (nr 6)

22 lutego 2024 r.

Komisja Łączności z Polakami za Granicą, obradująca pod przewodnictwem posła **Zbigniewa Konwińskiego (KO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– informacja MKiDN oraz MSZ na temat skandalicznej sytuacji TVP Polonia, TVP Wilno, TVP World i Polskiego Radia dla Zagranicy oraz strat, jakie poniosły spółki medialne, wynikających z bezprawnych działań ministra ppłk. UOP Bartłomieja Sienkiewicza.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Leszek Jasiński** oraz **Adam Maćkiewicz** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Zbigniew Konwiński (KO):

Dzień dobry państwu.

Mamy kworum.

Otwieram posiedzenie Komisji Łączności z Polakami za Granicą.

Informuję, że posiedzenie zostało zwołane w trybie art. 152 ust. 2 regulaminu Sejmu na wniosek przekazany 26 stycznia bieżącego roku do Komisji Łączności z Polakami za Granicą. Brzmienie porządku obrad wnioskodawców macie państwo w informacji.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Proszę przedstawiciela wnioskodawców zwołania dzisiejszego posiedzenia o zabranie głosu.

Poseł Marek Rząsa (KO):

Nie ma.

Przewodniczący poseł Zbigniew Konwiński (KO):

To może ktoś? Nie. Czy jest przedstawiciel wnioskodawców?

Słuchajcie, dżentelmeńsko poczekam dwie minuty, żeby to nie było tak, że wykorzystujemy sytuację, że nie ma przedstawiciela wnioskodawców. Dwie minuty poczekamy.

Poseł Jan Michał Dziedziczak (PiS):

Panie przewodniczący, państwo posłowie, szanowni goście, bardzo dziękuję za możliwość wypowiedzi.

Dziękuję bardzo za zwołanie tej Komisji. Spotykamy się w związku z bardzo niepokojącymi informacjami od naszych rodaków za granicą, których dotknęło działanie pana ministra Bartłomieja Sienkiewicza. Dotknęło w związku z uszczupleniami w programie telewizyjnym. Warto podkreślić, że media publiczne kierują konkretną ofertę do naszych rodaków za granicą i opieka nad rodakami za granicą również ustawowo jest wpisana w działalność mediów publicznych.

Mamy cztery stacje telewizyjne i radiowe kierowane bezpośrednio do naszych rodaków poza granicami kraju. Jest to oczywiście – mająca już ponad 30 lat tradycji – telewizja TVP Polonia, ustawowo skierowana do naszych rodaków za granicą. Jest to również dużo młodsze dziecko, które powstało kilka lat temu, za naszych rządów, za rządów pana premiera Mateusza Morawieckiego i za prezesury pana Jacka Kurskiego, mianowicie angielskojęzyczny program kierowany do odbiorców na całym świecie. Spełnia on dwie role. Pierwsza rola to rola, którą byśmy nazwali dyplomacją publiczną. Mianowicie dzięki kanałowi TVP World osoby mówiące łaciną współczesną, a więc mówiące i rozumiejące język angielski, mają możliwość zapoznania się z tym, co się dzieje w Polsce, co się dzieje w Europie Środkowej i Wschodniej, jaka jest perspektywa naszego kraju

na wydarzenia światowe. Kanał ten, co warto dodać na dzisiejszym posiedzeniu Komisji Łączności z Polakami za Granicą, jest również skierowany do naszych rodaków poza granicami kraju. Warto zwrócić uwagę, że z ok. 20 mln naszych rodaków za granicą istnieje niemała grupa osób, które utożsamiają się z polską wspólnotą narodową, ale nie mówią dziś w języku polskim, jednak są dumni ze swoich polskich korzeni, chcą mieć kontakt z Polską. Ten kanał, kierowany do nich w ich języku, również spełniał ważną rolę misyjną i ważną rolę, jeśli chodzi o budowanie wspólnoty między nami, Polakami w kraju, a naszymi rodakami za granicą.

Trzecim kanałem Telewizji Polskiej kierowanym do naszych rodaków za granicą jest także kanał młody, również powstały za czasów rządu pana premiera Mateusza Morawieckiego i prezesury pana Jacka Kurskiego, a później pana Mateusza Matyszkowicza – to kanał TVP Wilno. Pomyślany on był jako kanał kolejnej rozgłośni regionalnej. Taki był model tego kanału, obok klasycznych rozgłośni regionalnych, takich jak TVP Poznań, TVP Łódź, TVP Wrocław – moglibyśmy wymieniać po kolei te ośrodki regionalne – stworzyliśmy kanał TVP Wilno, kierowany do znaczącej grupy naszych rodaków zamieszkałych na Wileńszczyźnie. Pamiętajmy, że to jest grupa, która żyje w miejscu zwartym, w dość bogatej infrastrukturze, choćby edukacyjnej. Grupa dumna ze swoich korzeni, chcąca rozwijać swoją tradycję językową, polską tradycję językową, kulturalną, edukacyjną. I co bardzo ważne, jest to też grupa – o tym też należy pamiętać i o tym też powinniśmy mówić na naszej Komisji – poddawana regularnie w ramach wojny hybrydowej manipulacjom Federacji Rosyjskiej. Rosjanie swoją ekspansją próbują wpływać na rząd dusz, na umysły naszych rodaków na Wschodzie, oferując bardzo atrakcyjną propozycję programową mediów rosyjskojęzycznych. Stąd był pomysł, aby właśnie nowoczesnym, bardzo przyjaznym kanałem, kanałem współtworzonym przez Polaków na Wschodzie, z którym oni będą się utożsamiać, uważać słusznie – na tym nam zależy – że to jest ich kanał. Pomysł był taki, aby stworzyć ten kanał.

Warto powiedzieć, że wiązało się to z rozbudową Domu Polskiego w Wilnie, z budową najnowocześniejszego na wschód od naszych granic Unii Europejskiej, na Litwie, Łotwie i w Estonii – najnowocześniejszego studia telewizyjnego. Studio to wraz z rozbudowanym Domem Polskim w Wilnie zostało otwarte 2 maja, w Dzień Polonii i Polaków za Granicą, przez pana premiera Rzeczypospolitej Polskiej Mateusza Morawieckiego i przez panią premier Republiki Litewskiej. Jest to też pewien symbol tego, że kanał ten nie jest skierowany przeciwko Litwie, jest on realizowany w koordynacji z naszym sojusznikiem z Unii Europejskiej i NATO, jakim jest Republika Litewska. Warto też dodać, że programy tego kanału są również kierowane do naszych rodaków z Łatgalii, zależy nam na tym, żeby ten kanał był również odbierany przez Polaków z Łotwy. Dodajmy, że w przypadku Litwy jest on na prawie wszystkich sieciach kablowych, jest także nadawany w ramach naziemnej telewizji cyfrowej Republiki Litewskiej.

Wydarzenia, które doskonale znamy i pamiętamy, wydarzenia z grudnia 2023 r., jak już wiemy, po decyzjach KRS o odmowie wpisania ówczesnych, narzuconych przemocą władz spowodowały szereg problemów programowych Telewizji Polskiej. Jak państwo pamiętacie, wyłączono kanał TVP Info, także odbierany za granicą, i oczywiście również były problemy z odbiorem innych programów. Niestety nowe samozwańcze, narzucane przemocą fizyczną władze TVP, nieuznawane przez KRS, ale urzędujące dzięki działaniom firm ochroniarskich w tej chwili na Woronicza, podjęły szereg działań, które wpłynęły negatywnie na programy Telewizji Polskiej kierowane do naszych rodaków.

Przede wszystkim uderzono w kanał TVP World. Uderzono w ten kanał w dramatycznym momencie w historii naszych dziejów i w momencie, w którym jest on najbardziej potrzebny, bo od momentu powstania, mianowicie w momencie wojny rosyjsko-ukraińskiej, haniebnej agresji rosyjskiej na Ukrainę, warto zaznaczyć, że kanał TVP World zbudował taką renomę, że był narzędziem pozyskiwania wiedzy o wydarzeniach Europy Środkowej i Wschodniej, o wojnie, agresji rosyjsko-ukraińskiej, o realnych wydarzeniach na Ukrainie, o działaniach na rzecz państwa ukraińskiego, na rzecz obrony przed ekspansją Władimira Putina, był narzędziem dowiadywania się o tym przez odbiorców z całego świata. Inni wpływowi zainteresowani tym tematem publicyści, dziennikarze, profesorowie, przedstawiciele organizacji pozarządowych i – last but not least – po prostu politycy oraz osoby mające wpływ na rzeczy-

wistość w innych krajach korzystali z tego kanału, aby dowiedzieć się u tych dziennikarzy, u tych przedstawicieli organizacji pozarządowych, po prostu Polaków, którzy mają największą, jeśli chodzi o kraje Unii Europejskiej, wiedzę i związki z walczącą o naszą wolność Ukrainą. Niestety, kiedy tego kanału zabrakło, kiedy ten głos znaczący z punktu widzenia interesu Polski został zagłuszony, szampany zostały otwarte na Kremlu, bo po prostu bardzo ważny głos na rzecz wolnej Ukrainy został zniwelowany w wyniku tych przemocowych działań pana Sienkiewicza.

Ostatnia rzecz to oczywiście także Polskie Radio dla Zagranicy. Tu też nas niepokoi to, jakie są plany związane z tym programem, i też chcielibyśmy się o tym dowiedzieć. Pamiętajmy, że Polskie Radio przez ostatnie lata rozwinęło szereg ścieżek Polskiego Radia w językach obcych. Rozwinęło po to, aby mówić o Polsce do środowisk, które po prostu to zrozumieją, żeby dotrzeć do wielu wpływowych środowisk politycznych, akademickich, organizacji pozarządowych. Przypomnę, że Polskie Radio dla Zagranicy oferowało swój program w języku angielskim, w języku ukraińskim, w języku rosyjskim, w języku białoruskim i oddzielny program także kierowany do naszych rodaków za granicą w języku polskim. Był to taki program, który umożliwiał pobranie zawartości i retransmisję na antenach na przykład rozgłośni polonijnych bądź też na antenach po prostu na przykład radia publicznego czy komercyjnego w danym kraju. Polskie Radio dla Zagranicy przygotowywało na przykład piętnastominutową, trzydziestominutową ofertę, którą później można było wyemitować w danym kraju. Ta oferta mogła być w języku polskim, jeśli były to takie miejsca, w których nam zależało na tym, aby po prostu język polski był obecny, żeby nasi rodacy mieli na falach UKF bądź falach długich, bądź średnich po prostu dostęp ze swoich odbiorników radiowych do języka polskiego. Znamy to, na przykład każdy z nas wie, że choćby na antenie Programu I Polskiego Radia codziennie mamy Radio Watykańskie. Każdy z nas to zna, prawda? Jest to po prostu piętnastominutowa oferta retransmitowana na antenie polskich mediów. Czyli analogiczne Polskie Radio dla Zagranicy nadawało na antenach w innych krajach, komercyjnych bądź publicznych, tego typu program. Jeszcze raz podkreślmy, całodobowy program w języku angielskim, całodobowy program w języku rosyjskim. Oczywiście tu chodziło o to, żeby cały dawny obszar językowy Związku Sowieckiego miał możliwość dostępu do prawdziwych, rzetelnych informacji, które nie wpisywały się w propagandę Władimira Putina. Również program w języku białoruskim przeciwdziałający propagandzie i uciemiężeniu narodu białoruskiego przez reżim Łukaszenki. Wreszcie program w języku ukraińskim. Co ciekawe, i warto to też podkreślić w kontekście tej wielomilionowej grupy obywateli Ukrainy, którzy przyjechali do Polski w wyniku tej strasznej wojny wywołanej przez Władimira Putina, ten program – to są dane z odbiorników internetowych, które bardzo łatwo zmierzyć, kto korzysta w ramach internetu – był powszechnie słuchany przez obywateli Ukrainy, którzy przyjechali po wydarzeniach sprzed dwóch lat do Polski. Był narzędziem dowiadywania się o tym, co się dzieje na Ukrainie, dowiadywania się także o tym, jaka jest Polska, jaka jest skala pomocy polskiej dla Ukraińców, i był też narzędziem integracji, asymilacji – tu już niepotrzebne skreślić – krótko mówiąc, budowania łączności między Polską a obywatelami Ukrainy, którzy tutaj przyjechali. Oni po prostu mogli się dowiedzieć, jaka była skala pomocy Polaków, jakie są narzędzia pomocy, jak wyglądają wielowiekowe związki między naszymi krajami. Krótko mówiąc, był to pomost przyjaźni, ale też pomost takiego twardego stąpania dzisiaj po ziemi dla tych ludzi, którzy przecież zostawili swoje dobytki i wyjechali. Niestety w wyniku działań pana Sienkiewicza i jego ochroniarzy to również zostało zdemolowane.

Drodzy państwo, nie ma kanału w tej chwili TVP World, jaki pamiętamy, nie ma Polskiego Radia dla Zagranicy i tych wielu ścieżek językowych, które dotychczas były nadawane. Jeśli chodzi o TVP Polonię, nie ma flagowego programu, jakim był codzienny program Polonia 24. Polonia 24 był codziennym serwisem informacyjnym, który przedstawiał dla naszych rodaków za granicą program informacyjny, poczynając od geopolityki, polskich działań na rzecz choćby Ukrainy, na rzecz pomocy Polakom na Ukrainie, moglibyśmy tutaj długo wymieniać – krótko mówiąc, był zrozumiały dla odbiorców z zagranicy, którzy na przykład w te nasze konflikty PO – Prawo i Sprawiedliwości nie wchodzą. To jakby nie o to chodzi, tam tego typu historii nie było, a był taki po pro-

stu przekaz propaństwowy, budujący silną pozycję Polski. Był to program codzienny, on również zbierał informacje o różnych inicjatywach i działalności naszych rodaków za granicą. Chodziło o to, żeby po pierwsze, zmotywować tych, którzy coś robią. Po drugie, podsunąć pomysł tym, którzy myślą o jakiejś działalności. Była to też platforma wymiany informacji, narzędzi do działania. I to zostało zniszczone przez te – przyniesione wraz z ochroniarzami – samozwańcze władze. Teraz ten program, który był codzienny (myśmy nawet rozwinęli, żeby mógł być nadawany w sobotę i w niedzielę), jest nadawany raz na tydzień.

Inne ciekawe programy, na przykład kamperem po kraju, bardzo ciekawy program, który przedstawiał naszym rodakom oglądającym TVP Polonia piękno Polski, różne atrakcyjne zakątki, opowiadał w sposób taki z jednej strony o wrażliwości historycznej, kulturalnej, a jednocześnie w sposób nowoczesny. Nam też zależało, żeby Polskę pokazać jako kraj nowoczesny, pięknie rozwinięty, europejski, a jednocześnie też bezpieczny kraj, w którym nie ma bezrobocia, który jest atrakcyjny do życia. Ponieważ też nam zależy, żeby na przykład nasi rodacy oglądający nasze media nie tylko zachwycali się nowoczesną Polską, żeby przełamać ten stereotyp wozu, furmanki itd., jak czasem Polska przez tych, którzy wyjechali w latach 70., 80., jest pamiętana – jest nowoczesna Polska, atrakcyjna. To też zostało wycofane.

Martwimy się bardzo o ten przekaz. Straty poniesione są znaczące, są to straty zarówno w wymiarze polonijnym, jak i w wymiarze pozycji Polski poza granicami kraju. Ponieważ naprawdę w kulminacyjnym momencie wojny rosyjsko-ukraińskiej dewastowanie kluczowego narzędzia angielskojęzycznego, kluczowego kanału nadawanego na świat, który ma już swoją renomę i na podstawie którego inni wyrabiali sobie opinię… Poszukujący informacji wyrabiali sobie opinię na to, co się dzieje dzisiaj na Ukrainie, na pozycję Polski w całej tej rozgrywce, jakże pozytywną pozycję Polski, rolę Polski – nie mogą się już z tym zapoznać.

Bardzo nas martwi to, że oferta kierowana do uciekinierów z Ukrainy, budująca przyjaźń, dobre relacje polsko-ukraińskie, też w wyniku tych działań Bartłomieja Sienkiewicza została zdewastowana. Szkoda wielka, wystarczyło nie psuć, wystarczyło tylko kontynuować to, co było dobre. Bardzo smutne jest to, że uderza się w kluczowe interesy państwa polskiego przy okazji jakichś rozgrywek.

Chciałbym też bardzo serdecznie przywitać w naszym gronie pana prezesa Telewizji Polskiej Michała Adamczyka, działającego zgodnie z ustawą o Radzie Mediów Narodowych, zgodnie z przepisami państwa polskiego. Bardzo nam miło, że pan redaktor jest z nami. Witam także wiceprezesa Telewizji Polskiej pana redaktora Owsińskiego. Witam także dyrektora TVP World. Też będziemy bardzo ciekawi państwa działania i mamy nadzieję, że państwa głos będzie tutaj słyszalny. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Zbigniew Konwiński (KO):

Panie pośle, bardzo dziękuję. Ja tu nie widzę prezesa TVP, też funkcji, które pan wymienił, też nie widzę, ale to może kwestia...

Szanowni państwo, w związku z tym, że w posiedzeniu nie uczestniczą przedstawiciele resortów i instytucji, które są właściwe do zabrania głosu i odniesienia się do wniosku, informuję, że wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia Komisji.

Poseł Joanna Lichocka (PiS) – spoza składu Komisji:

Pan żartuje chyba.

Przewodniczący poseł Zbigniew Konwiński (KO):

Zamykam posiedzenie. Dziękuję państwu bardzo serdecznie.